

Vaxholms hamn
Skyddsvärt område

	Känslig tid
	Akut behov av sanering
	Sanering kan utföras

Skyddsvärden	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Lekområde för strömming												
<p>Områdesbeskrivning Området utgörs främst av Vaxholms mest trafikerade vattenområde med färja, sjömack samt gästhamn. Bebyggelsen och trafiken är tät. Ingen vassförekomst</p> <p>Området ligger i omedelbar anslutning till väg 274 som är en Bk1-väg med mycket och tung trafik. Risk för trafikolycka i anslutning till färjeläget på Vaxön och Rindö eller exempelvis en tankbilsolycka i området vid bensinstationen eller sjömackarna kan vålla stor skada.</p> <p><u>Sjöfart</u> Genom området löper tre farleder med klass 2, övriga allmänna farleder. Färjetrafik mellan Vaxön och Rindö samt fritidsbåttrafik i anslutning till hamnen,</p> <p><u>Naturtyper</u> Vassbälten och strandängar, Känslighetsindex 9 Stenstränder, Känslighetsindex 7 Klippstränder, Känslighetsindex 6 Anläggningar, Känslighetsindex 0</p> <p>Skydds- och saneringsaspekter i strandzoner Strömmingen leker ovanför sand-, grus- eller stenbottnar. Därefter t sjunker äggen till botten vilket medför att saneringsfokus bör ligga på att förhindra oljan från att sjunka ner till botten. De socioekonomiska värdena i området motiverar även snabb sanering.</p> <p><u>Vid små oljemängder</u> Överväg naturlig återhämtning</p> <p><u>Vid större oljemängder</u> <i>Vassbälten och strandängar</i></p> <p>Saneringsmetod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Använd länsor för att skärma in och förhindra att oljan tränger vidare in i området. • Naturlig återhämtning om oljemängden är liten och om den inte hotar häckande fåglar. • Vid rikliga mängder olja tas huvuddelen upp manuellt. • Använd absorbenter (bark) för att säkra olja och skydda fågel. Absorbenten bör sedan tas upp manuellt t ex med en kratta. • Om vassen är kraftigt förorenad och oljan hotar djurlivet eller kan spridas ytterligare till känsliga miljöer, kan vassen avverkas med handredskap. Lägg ut en länsa där den oförorenade vassen börjar och börja avverkningen där oljekoncentrationen är som störst. Samla in och ta upp oljan på de fria vattenytor som bildas med hjälp av barriärlänsor, absorptionslänsor och upptagare i vattnet. <p>Slutpunkt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klibbig olja får inte lämnas kvar på stranden. • Olja i vegetation skall i möjligaste mån vara borttagen. <p><i>Stenstränder</i></p> <p>Saneringsmetod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturlig återhämtning; framförallt under höst och vinter, vid små oljemängder och om oljan inte är klibbig. • Manuell upptagning av de största mängderna olja. • Använd eventuellt absorbenter för att stabilisera kvarvarande olja. 												

- Absorptionsmedlet bör sedan tas upp med handredskap.
- Naturlig nedbrytning och återhämtning kan påskyndas genom tillsats av näringsämnen.

Slutpunkt

- Ingen oljefilm bör finnas i gropar och mellan stenarna.
- Saneringen kan avslutas när det inte finns någon synlig olja på ytan av, eller i, strandmaterialet med undantag för utspridda oljeklumpar.
- Under sommaren och våren ska den kvarlämnade oljan som syns inte klibba eller gå att skrapa av. Under vintern och hösten kan man lämna kvar mer olja.

Klippstränder

Saneringsmetod

- Ta upp huvuddelen av oljan manuellt med handredskap.
- Organiska absorbenter eller syntetiska absorbenter, som ej är i form av strössel, kan användas för att säkra olja i skrevor och håligheter. Detta gäller framförallt om oljan är klibbig och finns på svåråtkomliga ställen. Den absorberade oljan bör sedan tas upp med handredskap.
- Ta bort nedoljad tång och drivved.
- Flodning eller lågtrycksspolning med kallvatten kan användas, varvid oljan bör samlas och tas upp i vattnet med barriärlänsor, absorptionslänsor och upptagare. Diesel och fotogen kan sköljas bort med kallvatten.
- Hårda tvättmetoder, som högtryckstvättning med kallt eller varmt vatten, kan användas om detta är absolut nödvändigt och om det inte skadar djurlivet mer än det gör nytta.

Slutpunkt

- Saneringen kan avslutas när enbart enstaka fläckar av olja är kvar på klipporna.
- På platser där fåglar eller däggdjur håller till, bör olja tas bort tills den inte längre är klibbig, såvida saneringsarbetet inte utgör en större störning än själva oljan.
- På klippstränder där vågreflektionen är stor är oljesanering ej nödvändig under höst och vinter.
- Under sommaren och våren ska den kvarlämnade oljan som syns inte klibba eller gå att skrapa av.
- Saneringen kan avslutas när det inte finns någon synlig olja på ytan av, eller i, strandmaterialet med undantag för utspridda oljeklumpar

Sandstränder med fin- till medelkornig sand

Saneringsmetod

- Naturlig återhämtning kan vara lämpligt vid mindre oljeförorening och när det socioekonomiska värdet är litet.
- Plöjning kan utföras för att påskynda den naturliga nedbrytningen av olja, om detta inte stör eventuellt djurliv.
- Vattenharvning/högtryck för att få upp begravnad olja (jordspett).
- Manuell upptagning med handredskap.
- Frontlastare och traktor med släp kan användas för att ta bort stora mängder olja och förorenad sand.
- Absorbenter kan användas för att binda oljan innan den tas upp manuellt eller med motorfordon.
- Metoden att föra ut oljeförorenat strandmaterial tillbaka till vattnet, sediment relocation, kan användas vid små mängder olja, t ex efter en grovsanering, men då får oljan inte innehålla giftiga komponenter som PCB eller tungmetaller.

Slutpunkt

- Saneringen kan avslutas när det inte finns någon synlig olja på ytan av, eller i, strandmaterialet med undantag för utspridda oljeklumpar.
- Inget oljelager skall finnas kvar i gropar eller diken på stranden när saneringen avslutas.
- Under sommaren och våren ska den kvarlämnade oljan som syns, inte klibba.
- Under vintern och hösten kan man lämna kvar större mängd olja än vad som är rekommenderat under sommaren och våren.

Anläggningar

Saneringsmetod

- Hårda metoder som högtryckstvätt med filter, hetvatten-/ångtvätt med filter och sandblästring kan användas på anlagda konstruktioner. Manuella metoder kan användas vid grovsanering.
- Absorbenter kan användas för att stabilisera olja och för att förhindra oljeskimmer.
- I sällsynta fall kan det vara nödvändigt att använda lösningsmedel, dock ska medlen användas

med måtta och som sista utväg.

Slutpunkt

- I tätbefolkade områden krävs mer intensiv sanering för att förhindra mänsklig kontakt eller nedsmutsning av båtar.
- Ta bort olja till den nivån att den inte skavs av vid kontakt.
- I glesbefolkade områden kan olja lämnas fläckvis om den inte utgör fara för människor, djur, eller kletar ner egendom ytterligare.

Skyddsvärdebeskrivning

Området utgör en viktig reproduktionslokal för strömming. Under vintrarna förekommer det ibland matning av sjöfåglar i hamnen.

Referens

Lekområde strömming, uttag ut länskartan, Stockholms län. 2013-06-14

Kartor

